

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

Київ

Про затвердження Змін до Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів

Відповідно до статей 7, 15, 40, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 36, 37, 38 Закону України “Про платіжні послуги”, з метою вдосконалення вимог щодо здійснення платіжних операцій з використанням платіжних інструментів Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 липня 2022 року № 164 (зі змінами) (далі – Зміни до Положення), що додаються.

2. Надавачам платіжних послуг, які здійснюють емісію та/або еквайринг платіжних інструментів, до 01 жовтня 2025 року привести свою діяльність у відповідність до Змін до Положення.

3. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Андрій Поддєрьогін) після офіційного опублікування довести до відома надавачів платіжних послуг України інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 57

Зміни до Положення
про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів

1. У розділі I:

1) у пункті 2 слово “розрахунків” замінити словами “платіжних операцій”;

2) у пункті 3:

підпункт 3 викласти в такій редакції:

“3) віртуальний платіжний термінал - програмне забезпечення, що дає змогу здійснювати платіжні та інші операції з використанням реквізитів платіжних інструментів (без фізичного / безконтактного використання платіжного інструменту);”;

у підпункті 8:

підпункт після слова “інструментів” доповнити словом “(квитанція)”;

слово “виконання” замінити словом “ініціювання”;

пункт після підпункту 13 доповнити новим підпунктом 13¹ такого змісту:

“13¹) ідентифікатор платіжного терміналу - унікальна комбінація літер, цифр, символів або знаків, що призначається еквайром для ідентифікації віртуального та/або фізичного платіжного терміналу та виконання платіжної операції;”;

пункт після підпункту 19 доповнити новим підпунктом 19¹ такого змісту:

“19¹) обліковий запис отримувача – унікальна комбінація літер, цифр, символів або знаків, що призначається отримувачу еквайром та дає змогу однозначно встановити отримувача для цілей виконання платіжної операції під час надання еквайром послуги еквайрингу;”;

підпункт 26 викласти в такій редакції:

“26) фізичний платіжний термінал - програмно-технічній платіжний пристрій, що дає змогу держателю ініціювати платіжні або інші операції з використанням платіжного інструменту (фізично/безконтактно) та його реквізитів (за технічної можливості).”;

3) у пункті 9:

пункт після підпункту 4 доповнити новим підпунктом 4¹ такого змісту:

“4¹) порядок формування та використання платіжної інструкції під час виконання платіжних операцій, ініційованих за допомогою платіжного інструмента;”;

пункт доповнити чотирма новими підпунктами такого змісту:

“28) порядок приймання еквайром платіжних інструментів з метою надання еквайром держателю інших платіжних послуг (включаючи послугу з переказу коштів без відкриття рахунків);

29) порядок приймання еквайром платіжних інструментів у разі здійснення розрахунків за товари/послуги, надані еквайром;

30) порядок призначення еквайром ідентифікаторів платіжних терміналів;

31) порядок призначення еквайром облікового запису отримувача, включаючи документування дати та часу присвоєння облікового запису, отримання даних про отримувача, здійснення контролю відповідності даних про отримувача.”.

2. У розділі III:

1) пункт 39 викласти в такій редакції:

“39. Еквайринг здійснюється еквайром на підставі договору, укладеного з оператором платіжної системи (у разі еквайрингу платіжних інструментів цієї платіжної системи) або емітентом платіжних інструментів та договору з отримувачем та/або іншим надавачем платіжних послуг (у разі участі еквайра для забезпечення виконання платіжної операції держателя, що ініційована держателем через цього надавача платіжних послуг), з урахуванням вимог законодавства України.

Еквайр має право укласти тристоронній договір з оператором платіжної системи/емітентом та отримувачем у разі якщо це передбачено правилами платіжної системи або внутрішніми документами емітента.

Еквайру забороняється надавати платіжну послугу еквайрингу фізичній особі (крім фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність) для отримання коштів на рахунок.”;

2) розділ після пункту 39 доповнити двома новими пунктами 39¹ та 39² такого змісту:

“39¹. Еквайр зобов’язаний призначати отримувачу (включаючи отримувача, на користь якого еквайр здійснює платіжні операції за участі іншого надавача платіжних послуг) обліковий запис отримувача для виконання платіжних операцій, що здійснюються з використанням фізичного або віртуального платіжного терміналу. Обліковий запис отримувача призначається до початку виконання еквайром платіжної операції. Еквайр зобов’язаний

задокументувати дату та час призначення отримувачу облікового запису отримувача.

39². Еквайр має право використовувати для призначення облікового запису отримувача ідентифікатор платіжного терміналу у разі якщо платіжний термінал використовується для виконання платіжних операцій виключно з використанням одного облікового запису отримувача.

Еквайр має право призначати одному отримувачу кілька облікових записів отримувача.”;

3) пункт 40 викласти в такій редакції:

“40. Еквайр зобов'язаний під час здійснення еквайрингу платіжного інструменту передавати емітенту платіжну інструкцію відповідно до вимог законодавства України.

Платіжна інструкція повинна містити таку обов'язкову інформацію:

1) дату та час здійснення операції;

2) ідентифікатор еквайра або інші реквізити, за допомогою яких є можливість ідентифікувати еквайра;

3) відомості про іншого надавача платіжних послуг, у разі його участі у виконанні платіжної операції на підставі укладеного з еквайром договору: код за Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (далі – код за ЄДРПОУ) /код ID НБУ/ідентифікатор, присвоєний надавачу платіжних послуг згідно з правилами відповідної платіжної системи;

4) ідентифікатор платіжного терміналу;

5) унікальний номер платіжного інструменту держателя (платника);

6) повне або скорочене (за наявності) найменування емітента та унікальний код операції/ повне або скорочене (за наявності) найменування платіжної системи та код авторизації або інший код, що ідентифікує операцію в платіжній системі;

7) відомості про отримувача:

для юридичної особи – повне або скорочене (за наявності) найменування та номер рахунку у форматі IBAN/код за ЄДРПОУ;

для фізичної особи-підприємця та фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, - номер рахунку у форматі IBAN /реєстраційний номер облікової картки платника податків - фізичної особи (далі - РНОКПП) або серія

та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);

для фізичної особи - унікальний номер платіжного інструменту/номер рахунку у форматі IBAN /електронний гаманець;

8) сума та валюта операції;

9) сума комісійної винагороди еквайра (за наявності);

10) призначення платіжної операції;

11) код категорії діяльності суб'єкта господарювання.

Еквайр у разі виконання платіжної операції держателя, метою якої є оплата житлово-комунальних послуг, має право у відомостях про отримувача у платіжній інструкції зазначати код за ЄДРПОУ надавача платіжних послуг, що має укладені договори з отримувачами, на користь яких здійснюються зазначені платіжні операції.

Порядок формування та використання платіжної інструкції під час виконання платіжної операції, ініційованої за допомогою емісійного платіжного інструмента без використання платіжної системи, визначається емітентом платіжного інструменту, з урахуванням вимог цього Положення. Внутрішні документи емітента можуть передбачати також іншу додаткову інформацію, яку може містити платіжна інструкція.

Порядок формування та використання платіжних інструкцій у платіжній системі, операції у якій здійснюються з використанням емісійних платіжних інструментів, визначається правилами відповідної платіжної системи, з урахуванням вимог цього Положення. Правила відповідної платіжної системи можуть передбачати також іншу додаткову інформацію, яку може містити платіжна інструкція.”;

4) перше речення пункту 40¹ після слова “інформацією” доповнити словами “у випадках та”;

5) пункт 40² викласти в такій редакції:

“40². Еквайр за кожною виконаною платіжною операцією, включаючи операцію, здійснену за участю іншого надавача платіжних послуг, зобов'язаний володіти інформацією про платника [повний номер платіжного інструменту/повне або скорочене (за наявності) найменування суб'єкта господарювання, номер рахунку суб'єкта господарювання у форматі IBAN і код за ЄДРПОУ/РНОКПП або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті)] та отримувача

[повний номер платіжного інструменту/повне або скорочене (за наявності) найменування суб'єкта господарювання, номер рахунку суб'єкта господарювання у форматі IBAN і код за ЄДРПОУ/РНОКПП або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті)].”;

б) розділ після пункту 40² доповнити трьома новими пунктами 40³ - 40⁵ такого змісту:

“40³. Еквайр зобов'язаний за платіжною операцією, ініційованою на користь суб'єкта господарювання, передати емітенту щонайменше таку інформацію про цього суб'єкта господарювання: код за ЄДРПОУ / РНОКПП або серія (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті).

40⁴. Еквайр зобов'язаний за платіжною операцією, ініційованою на користь фізичної особи, передати щонайменше таку інформацію:

1) емітенту платіжного інструменту платника – унікальний (повний) номер платіжного інструменту платника та унікальний (повний) номер платіжного інструменту / номер рахунку отримувача у форматі IBAN або номер електронного гаманця отримувача;

2) емітенту платіжного інструменту отримувача – унікальний (повний) номер платіжного інструменту отримувача та унікальний (повний) номер платіжного інструменту / номер рахунку платника у форматі IBAN або номер електронного гаманця платника / унікальний обліковий номер фінансової операції у разі відсутності рахунку / електронного гаманця платника.

40⁵. Еквайр у договорі з іншим надавачем платіжних послуг, предметом якого є здійснення платіжних операцій на користь отримувачів, має право передбачити право еквайра формувати та передавати такому надавачу платіжних послуг платіжну інструкцію, яку держатель зобов'язаний надати цьому надавачу платіжних послуг для ініціювання платіжної операції через цього надавача платіжних послуг.

Платіжна інструкція, зазначена в абзаці першому пункту 40⁵ розділу III цього Положення, повинна містити таку обов'язкову інформацію:

1) номер платіжної інструкції, дату та час здійснення операції;

2) повне або скорочене (за наявності) найменування надавача платіжних послуг;

3) повне або скорочене (за наявності) найменування та ідентифікатор еквайра / інші реквізити, за допомогою яких є можливість ідентифікувати еквайра;

4) ідентифікатор платіжного терміналу (у разі застосування);

5) унікальний номер платіжного інструменту держателя (платника);

6) відомості про отримувача:

для юридичної особи – повне або скорочене (за наявності) найменування, номер рахунку у форматі IBAN та код за ЄДРПОУ;

для фізичної особи-підприємця та фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, – найменування, номер рахунку у форматі IBAN, РНОКПП або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);

для фізичної особи - унікальний номер платіжного інструменту / номер рахунку у форматі IBAN / електронний гаманець, інший унікальний ідентифікатор (за наявності);

7) суму та валюту операції;

8) суму комісійної винагороди надавача платіжних послуг (за наявності);

9) суму комісійної винагороди еквайра, що утримується з держателя (за наявності);

10) призначення платіжної операції;

11) код категорії діяльності суб'єкта господарювання.

Еквайр у договорі з іншим надавачем платіжних послуг має право визначити також іншу додаткову інформацію, яку має містити платіжна інструкція.

Еквайр зобов'язаний надати держателю можливість перевірити інформацію, зазначену у сформованій платіжній інструкції, до надання держателем згоди на проведення операції. Держатель після перевірки інформації, зазначеної у сформованій платіжній інструкції, повинен мати змогу відмовитися від уже розпочатої операції.”;

7) у пункті 45:

підпункт 7 після слів “категорії його діяльності” доповнити словами “та облікового запису отримувача”;

підпункт 8 доповнити словами “та облікового запису отримувача”;

8) у пункті 46:

підпункт 3 доповнити словами “, та інформацію для призначення облікового запису отримувача”;

пункт після підпункту 4 доповнити новим підпунктом 4¹ такого змісту:

“4¹) обов'язок надавача платіжних послуг надати еквайру інформацію про суб'єкта господарювання, з яким надавачем платіжних послуг укладено договір, до виконання еквайром платіжної операції на користь такого суб'єкта господарювання, а саме:

про юридичну особу – повне або скорочене (за наявності) найменування, номер рахунку у форматі IBAN, на який будуть зараховуватися кошти за платіжною операцією, та код за ЄДРПОУ;

про фізичну особи-підприємця та фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, - найменування, номер рахунку у форматі IBAN, на який будуть зараховуватися кошти за платіжною операцією, РНОКПП або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);”;

9) розділ після пункту 47 доповнити новим пунктом 47¹ такого змісту:

“47¹. Еквайр має право призначати отримувачу кілька облікових записів отримувача за умови, що кожен з таких облікових записів буде унікальним.”;

10) розділ після пункту 50 доповнити новим пунктом 50¹ такого змісту:

“50¹. Еквайр зобов'язаний поінформувати держателя про своє повне найменування до початку ініціювання платіжної операції у разі здійснення платіжної операції з використанням платіжного інструмента у мережі Інтернет.”;

11) пункти 60, 62 викласти в такій редакції:

“60. Еквайр зобов'язаний забезпечувати суб'єкту господарювання можливість установа платіжного терміналу, який приймає платіжні інструменти, емітовані різними емітентами, з правом вільного вибору його виду та умов використання (купівлі/оренди/користування в порядку, визначеному договором між еквайром і суб'єктом господарювання) за умови, що він відповідає вимогам еквайра і може використовуватися на підставі операційної сумісності.

Один платіжний термінал може використовуватися спільно кількома суб'єктами господарювання у разі, якщо платіжні операції здійснюються на рахунок кожного із суб'єктів господарювання окремо та програмне забезпечення платіжного терміналу містить облікові записи кожного окремого отримувача - суб'єкта господарювання.

Еквайр зобов'язаний здійснювати контроль за дотриманням вимог щодо використання платіжних терміналів, встановлених пунктом 60 розділу III цього Положення.”;

“62. Суб'єкт господарювання не має права вимагати від держателя підписання квитанції або інших документів, що містять обов'язкові реквізити, які визначені для квитанції, якщо держатель увів ПІН у процесі здійснення операції та інше не встановлено емітентом.”.

3. Абзац другий пункту 97 розділу IV викласти в такій редакції:

“Суб'єкт господарювання не має права вимагати від держателя підписання квитанції або інших документів, що містять обов'язкові реквізити, які визначені для квитанції, якщо держатель увів ПІН під час здійснення операції та інше не встановлено правилами платіжної системи.”.

4. Пункт 105 розділу V викласти в такій редакції:

“105. Держатель має право використовувати особистий та/або корпоративний (бізнесовий) платіжний інструмент для здійснення платіжних операцій відповідно до вимог законодавства України та умов договору, укладеного з емітентом.”.

5. Пункт 128 розділу VI після слова “емітента” доповнити словом “/еквайра”.

6. У розділі VIII:

1) пункти 158, 160 викласти в такій редакції:

“158. Паперова квитанція може не оформлятися в разі дотримання однієї з таких умов:

1) розрахунки за товари (послуги) здійснюються держателем на суму до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) держатель відмовився від її отримання;

3) таке право передбачене правилами відповідної платіжної системи (для платіжних інструментів, що використовуються для здійснення операцій у платіжній системі);

4) суб'єктом господарювання надано держателю розрахунковий документ, який містить обов'язкові реквізити, що визначені для квитанції;

5) іншим надавачем платіжних послуг надано держателю документ, який підтверджує ініціювання платіжної операції через цього надавача та містить обов'язкові реквізити, що визначені для квитанції.

Еквайр зобов'язаний на звернення користувача надати квитанцію у електронній або паперовій формі.”;

“160. Квитанція повинна містити такі обов'язкові реквізити:

1) повне або скорочене (за наявності) найменування та ідентифікатор еквайра / інші реквізити, за допомогою яких є можливість ідентифікувати еквайра;

2) ідентифікатор отримувача:

для юридичної особи - найменування та код за ЄДРПОУ;

для фізичної особи-підприємця та фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, - найменування та РНОКПП / серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);

для фізичної особи - унікальний (повний) номер платіжного інструменту / номер рахунку у форматі IBAN / електронний гаманець / унікальний ідентифікатор, лише якщо унікальний ідентифікатор було зазначено в платіжній інструкції;

3) ідентифікатор платіжного терміналу;

4) дату та час здійснення операції;

5) суму та валюту операції;

6) суму комісійної винагороди еквайра (за наявності);

7) унікальний номер платіжного інструменту держателя [зазначається унікальний (повний) номер платіжного інструменту держателя, включаючи платіжні операції, здійснені на користь фізичної особи]. Унікальний номер платіжного інструменту держателя може зазначатися у форматі, що дозволений правилами безпеки емітента або платіжної системи (для платіжних інструментів, що використовуються для здійснення операцій у платіжній системі), у разі здійснення платіжної операції на користь торговця (платіжної операції, метою якої є оплата вартості товарів чи послуг цього торговця);

8) призначення платіжної операції;

9) унікальний код операції/у разі використання платіжного інструменту в платіжній системі: найменування платіжної системи та код авторизації або інший код, що ідентифікує операцію в платіжній системі;

10) код категорії діяльності суб'єкта господарювання.

Внутрішні документи надавача платіжних послуг та/або правила платіжних систем можуть передбачати також інші додаткові реквізити документів за операціями з використанням платіжних інструментів.”;

2) розділ після пункту 160 доповнити новим пунктом 160¹ такого змісту:.

“160¹. Квитанція у разі якщо еквайр виконує платіжну операцію держателя на користь іншого надавача платіжних послуг, з яким еквайром укладено договір (предметом договору є здійснення цим надавачем платіжних послуг платіжних операцій на користь отримувачів за участі еквайра) повинна містити крім реквізитів, зазначених у пункті 160 розділу VIII цього Положення, такі додаткові обов'язкові реквізити:

1) номер платіжної інструкції, що надається держателем надавачу платіжних послуг;

2) повне або скорочене (за наявності) найменування надавача платіжних послуг;

3) номер рахунку надавача платіжних послуг у форматі IBAN, на який еквайр перераховує кошти держателя;

4) номер рахунку отримувача у форматі IBAN (зазначається у разі переказу на користь суб'єкта господарювання);

5) сума комісійної винагороди надавача платіжних послуг (за наявності).”.